

Ahlbackan talon alainen Ristonahon torppa

Elämää Vihtavuorella ennen ruutitehtaan aikaa, vai oliko sitä?

Otsikon kysymykseen voisi vastata kyllä ja ei. Sillä ennen ruutitehdasta ei ollut Vihtavuoren kylääkään. Pertti Torikka kirjoittaa toimittamassaan Vihtavuoren seitsemän vuosikymmentä kirjassaan seuraavasti ”Kaikissa tehdasta koskevissa asiakirjoissa seudun nimenä oli Ahlbacka aina kesäkuun 17. päivään 1925, jolloin ruutitehtaan toimikunnan sihteeri, tehtaan isännöitsijä Hackzell kirjoitti pöytäkirjaan nimeksi Vihtavuori. Myöhemmin samana vuonna myös rautatiepysäkin ja postipaikan nimi vaihdettiin.”

Mistä sitten kylän nimi on peräisin, niin siitä ei ole täyttä varmuutta mutta oletettavasti lähellä sijaitsevien Vihtavuoren, Vihtajärven ja Vihtamäkien mukaan. Joista Vihtavuori on jo vanhastaan tunnettu rajapiste Leppäveden ja Petruman kylien rajalla ja Vihtajärvin mainitaan kartoissa ainakin jo 1700-luvulla.

Joten ruutitehtaan tulo paikkakunnalle loi myös uuden teollistuvan kylän Leppäveden kylän pohjoislaidan maalaismaisemiin.

Toki Vihtavuoren alueella oli asutusta jo kauan ennen ruutitehtaan tuloa, ensimmäisten ihmisten liikkua Kuhajärven maisemissa jo esihistorialliseen aikaan kalliomaalauksen perusteella. Seuraavassa hieman Vihtavuoren alueen asutushistoriasta.

Vihtavuoren alueen ensimmäinen asumus asiakirjojen mukaan oli Kuhankosken sotilasvirkatalon alainen Vihtataipaleen torppa. Ensimmäinen maininta siitä on henkikirjoissa 1757, torpparina oli silloin Yrjö Jaakonpoika. Torppa on pysynyt saman suvun hallussa ainakin vuodesta 1805 lähtien, jolloin siinä oli torpparina Erkki Erkinpoika Klemettilä eli Hämäläinen.

Vuonna 1783 sitten ilmestyy kylän toiselle laidalle Harhalan pappilan alainen Haaviston torppa, torpparinaan Tuomas Tuomaanpoika Forth eli Puttonen, jonka jälkeläisten hallussa torppa on pysynyt siitä lähtien.

Lisää torppia kylälle alkoi ilmestyä 1800-luvun alkuvuosina, niin edellä mainituille virkataloille kuin myös 1700-luvun lopulla perustetuille Ahlbackan ja Lammasahon uudistiloillekin.

Ensimmäinen talo Kuhajärvi lohkottiin Rutalan talon takamaille isännän veljelle Juhana Jaakonpoika Rutaselle n. 1780. Talo pysyi saman suvun hallussa aina vuoteen 1883 asti jolloin se siirtyi Ahlbackan alaisuuteen.

Seuraavaksi "kylälle" ilmestyi Lähteenojan sittemmin Ahlbackan uudistalo, minkä perusti Pernasaaren takamaille virkatalon haltija Carl Wilhelm Wadenstierna eläkepäiviä silmällä pitäen. Talo pysyi suvun hallussa vuoteen 1840 asti lukuun ottamatta vuosia 1815–30 jolloin sitä hallitsi kihlakunnan tuomari Johan Gottlieb Leopold. Tosin tilaa vuosisadan alussa viljeli lampuotina eli vuokraviljelijänä Matti Mikonpoika Orava appensa Pauli Matinpoika Rehnin kanssa. Vuonna 1840 Ahlbacka myytiin Pieksämäen Jäppilän Jokelasta kotoisin olevalle Mikko Juhonpoika Riipiselle, jonka jälkeläisten hallussa talo on ollut siitä lähtien. Heidän aikanaan tila laajentui hankkimalla haltuun läheiset Kuhajärven eli Kuhalan ja Lammasahon tilat.

Vuonna 1796 perustettiin aivan Ahlbackan viereen Ilveslahden takamaille Lammasahon uudistila. Sen isännäksi tuli Ilveslahden pojan Heikki Heikinpoika Maneruksen leski Liisa Yrjöntyttö toisen miehensä Heikki Heikinpoika Puttosen kanssa. Tila jaettiin kahtia 1868, jolloin vanha osa siirtyi Ahlbackan alaisuuteen ja uusi osa Hienonen rakennettiin noin kilometrin päähän pohjoiseen vanhasta paikasta. Uusi osa on pysynyt suvun hallussa siitä asti.

Seuraavat talot kylälle ilmestyi vasta 1900-luvun puolella torpparivapautuksen myötä, jolloin suurin osa torpista itsenäistyi, muutamaa ruutitehtaan alueella tai lähellä sijainnutta lukuun ottamatta.